

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Metodologia badań językoznawczych (Wykład), PG_00145880						
Kierunek studiów	Filologia romańska i iberystyka						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS			4.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Romańskiej -> Zakład Językoznawstwa Romańskiego						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Mirosław Trybisz					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		7.0		63.0	100
Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z głównymi nurtami metodologicznymi w językoznawstwie ze szczególnym uwzględnieniem najnowszych tendencji.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Effekt kierunkowy	Effekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FRIMU2_U02] Posiada pogłębione umiejętności badawcze, dobiera adekwatne metody, techniki i narzędzia, wyciąga wnioski, opracowuje i prezentuje wyniki w zakresie literaturoznawstwa lub językoznawstwa, potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę z kilku dyscyplin naukowych.	Posiada rozwinięte umiejętności badawcze, dobiera adekwatne metody, techniki i narzędzia, wyciąga wnioski, opracowuje i prezentuje wyniki w zakresie językoznawstwa, potrafi wykorzystywać i integrować wiedzę z kilku dyscyplin naukowych, w szczególności językoznawstwa i informatyki.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FRIMU2_K01] Ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, potrafi dokonać krytycznej oceny odbieranych treści, a także zastosować swoją wiedzę w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych.	Ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, potrafi dokonać krytycznej oceny odbieranych treści z zakresu językoznawstwa, a także zastosować swoją wiedzę w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FRIMU2_U06] Umie merytorycznie argumentować w kontekście wybranych perspektyw, potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, tworzyć syntetyczne podsumowania, wykorzystywać poglądy innych autorów z zachowaniem zasad etycznych.	Umie merytorycznie argumentować w kontekście wybranych perspektyw językoznawczych, potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, tworzyć syntetyczne podsumowania, wykorzystywać poglądy innych autorów z zachowaniem zasad etycznych.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FRIMU2_W03] Zna na poziomie pogłębionym terminologię, teorię i metodologię z zakresu językoznawstwa i dydaktyki w języku francuskim lub hiszpańskim.	Zna na poziomie rozszerzonym terminologię, teorię i metodologię z zakresu językoznawstwa w języku francuskim lub hiszpańskim w obrębie różnych szkół badawczych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FRIMU2_W01] Ma pogłębioną wiedzę o przedmiotowej i metodologicznej specyfice filologii, a także wiedzę o miejscu i znaczeniu filologii w relacji do innych nauk humanistycznych.	Ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o głównych kierunkach rozwoju badań lingwistycznych i tradycjach badawczych; ma uporządkowaną, pogłębioną i rozszerzoną wiedzę o przedmiotowej i metodologicznej specyfice filologii ze szczególnym uwzględnieniem językoznawstwa, a także wiedzę o miejscu i znaczeniu filologii w relacji do innych nauk humanistycznych	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[FRIMU2_W07] Zna szczegółowo współczesne dokonania, ośrodki i szkoły badawcze w zakresie językoznawstwa i dydaktyki, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania oraz tendencje rozwojowe.	Zna szczegółowo współczesne dokonania, ośrodki i szkoły badawcze dyscypliny językoznawstwa, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania oraz tendencje rozwojowe.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Treści przedmiotu	[FRIMU2_U04] Poprawnie stosuje poznaną terminologię naukową w języku francuskim lub hiszpańskim, trafnie definiuje pojęcia z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa i dydaktyki.	Poprawnie stosuje poznaną terminologię naukową w języku francuskim lub hiszpańskim, trafnie definiuje pojęcia z zakresu językoznawstwa.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	- Refleksja nad językiem w europejskiej myśli filozoficznej od starożytności po wiek XX. - Usamodzielnianie się językoznawstwa jako nauki, językoznawstwo historyczno-porównawcze, młodogramatycy. - Panorama metod i kierunków językoznawczych od strukturalizmu do kognitywizmu. - Opis znaku i znaczenia w języku i w tekście. - Rola korpusu w badaniach języka. - Badania interdyscyplinarne w praktyce (np. analiza językoznawcza ukierunkowana na automatyczne przetwarzanie języków naturalnych: pojęcie predykatu, argumentu, aktualizatora, zdanie proste i złożone, predykaty pierwszego i drugiego rzędu, pojęcie klas obiektowych i jego zastosowanie, słownik elektroniczny...).		
	- Podstawowa wiedza z zakresu językoznawstwa. - Znajomość języka polskiego oraz francuskiego lub hiszpańskiego na poziomie pozwalającym osiągnięcie założonych efektów kształcenia.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Egzamin pisemny lub ustny z pytaniami otwartymi	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Fragmenty: G. Gross, Manuel d'analyse linguistique. Approche sémantico-syntaxique du lexique, Villeneuve-d'Ascq, Presses universitaires du Septentrion, 2012. G. Gross, Manual de análisis lingüístico. Aproximación sintáctico-semántica al léxico, trad. y adaptación al español X. Blanco Escoda, Barcelona, Editorial UOC, 2013. F. Grucza, Zagadnienia metalingwistyki: lingwistyka jej przedmiot, lingwistyka stosowana, Warszawa 1983. A. Heinz, Dzieje językoznawstwa w zarysie, Warszawa 1978. G. Lakoff, M. Johnson, Metafory w naszym życiu, Warszawa 1988. R. W. Langacker, Gramatyka kognitywna - wprowadzenie, Kraków 2009. R. W. Langacker, Gramatyka kognitywna - wprowadzenie, Kraków 2009. E. Łuczyński, J. Maćkiewicz, Językoznawstwo ogólne wybrane zagadnienia, Gdańsk 2005. T. Milewski, Językoznawstwo, Warszawa 1969. - M.-A. Paveau, G.-E. Sarfati, Wielkie teorie językoznawcze. Od językoznawstwa historyczno-porównawczego do pragmatyki, Kraków 2009. K. Polański (red.), Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, Wrocław 1999. P. Stalmaszczyk (red.), Metodologie językoznawstwa. Podstawy teoretyczne, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2006. E. Tabakowska, Gramatyka i obrazowanie. Wstęp do językoznawstwa kognitywnego, Kraków 1995.
	Uzupełniająca lista lektur	I. Bosque, V Demonte (dirs.), Gramática Descriptiva de la Lengua Española, Madrid: Espasa, 1999. J. Dubois et al., Dictionnaire de linguistique, Paris 1973. R. Grzegorzczakowa, Wstęp do językoznawstwa, Warszawa 2007. J. Lyons, Introducción al lenguaje y a la lingüística, Teide, Barcelona, 1984. J. Lyons, Linguistique générale introduction à la linguistique théorique, Paris 1970. C. Otaola Olano, Lexicología y semántica léxica, Madrid: Ediciones Académicas, 2004. G. B. Palmer, Lingüística cultural, Madrid: Alianza Editorial, 2000. J. Pawlik, Selección de problemas de gramática española, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań, 2001. - J.R. Taylor, Kategorizacja w języku, Kraków: Universitas, 2001.
	Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	I. Filozofia języka - Wyjaśnij słowa Platona bo kto zna nazwy, zna również i rzeczy - Platońska koncepcja poznania - Pojęcie kategorii u Arystotelesa - Kwestie języka w pracach wybranego filozofa okresu średniowiecza - Rozwiń myśl Wilhelma von Humboldta ponieważ dusza ludzka jest kolebką, ojczyzną i domem języka - Podstawy filozofii analitycznej wg. Gottloba Fregego - Rozwiń myśl Ludwiga Wittgensteina: Człowiek posiada zdolność budowania języków, które pozwalają wyrazić sens nie mając przy tym pojęcia, co i jak każde słowo oznacza. Podobnie też mówimy, nie wiedząc, jak wytwarzane są poszczególne głoski. - Rozwiń myśl Wittgensteina: Granice mego języka wskazują granice mego świata. II. Językoznawstwo historyczno-porównawcze - Dlaczego odkrycie sanskrytu przyczyniło się tak bardzo do rozwoju gramatyki porównawczej? - Prawo głosowe Jakoba Grimma - Jaki był wpływ teorii ewolucji Darwina na badania językoznawcze w XIX w.? - Językoznawstwo historyczne Augusta Schleichera - Na czym polegała ofensywa młodogramatyczna? - Czego dotyczy tzw. hipoteza Sapira-Whorfa? III. Językoznawstwo współczesne - Rola Williama Dwighta Whitneya w uniezależnianiu się językoznawstwa - Przedmiot językoznawstwa wg. Ferdinanda de Saussurea - Język (<i>langue, lingua</i>) a mówienie (<i>parole, habla</i>), językoznawstwo języka a językoznawstwo mówienia - Teoria znaku wg. Ferdinanda de Saussurea, niezmienność i arbitralność znaku - Pojęcie systemu w teorii Ferdinanda de Saussurea - Stosunki syntagmatyczne i stosunki asocjacyjne pomiędzy znakami w teorii Ferdinanda de Saussurea - Na czym polega funkcjonalizm w badaniach Szkoły Praskiej? - Funkcje języka wg. Romana Jakobsona - Na czym polega podwójna artykulacja języka w teorii André Martineta - Behawiorystyczne ujęcie języka przez Leonarda Bloomfielda - Pojęcie dystrybucji i transformacji w pracach Zelliga Sabbetaia Harrisa - Podstawowe różnice pomiędzy generatywizmem a strukturalizmem - Kategoryzacja w językoznawstwie kognitywnym - Pojęcia predykatu, argumentu i aktualizatora w ujęciu G. Grossa i X. Blanco (na przykładach)
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.